

English Translation Students' Attitude towards Teamwork Skills in Subtitling Training Classroom

**Mohammad Reza Rastgar Moghaddam¹, Masood Khoshsaligheh^{2*},
Reza Pishghadam³**

1. PhD in Translation Studies, Department of English, Ferdowsi University of Mashhad, Iran.
2. Associate Professor in Translation Studies, Department of English, Ferdowsi University of Mashhad, Iran.
3. Professor in TEFL, Department of English, Ferdowsi University of Mashhad, Iran.

Abstract:

Audiovisual translation is a thriving new area of research on a-century-old practice of an intercultural communication mode. Subtitling as one of the most popular forms of audiovisual translation has been practiced by professionals in various ways. Traditionally, subtitlers have been asked to individually carry out the linguistic transfer between languages, to decide the in and out times of subtitles on screen, as well as to carry out the simulation, revision and quality control of the subtitles; an obsolete attitude which may not be compatible with today's real world facts and working conditions and demands. Subtitling has also gained a special attention by language teaching experts as a very useful educational tool with many benefits for foreign language learners, hence the importance of subtitling education development. The present article investigates the influence of subtitle training classroom experience on subtitler trainees' attitude towards teamwork skills in subtitling practice. Considering the special time constraints of subtitling projects and the different skills required for this translation, the role of teamwork has been typically highlighted in such projects both at the professional and freelance levels. To study the current situation and the relationship between subtitling education and teamwork in the Iranian training setting, 167 male and female English translation students at undergraduate level were selected to contribute to this project. The participants attended a 5-month subtitler training program in the form of 6 separate classes to learn and improve their subtitling skills. The quasi-experimental research based on a

Received: 28/12/2018
Accepted: 12/06/2019

* Corresponding Author's E-mail:
khoshsaligheh@um.ac.ir

Language Related Research

E-ISSN: 2383-0816

Vol.11, No.3 (Tome 57),

July, August & September 2020

pre-test post-test model was used to collect data on the students' attitude about teamwork skills before the training and after they have attended the course and have completed three real market-based subtitling projects in teams. The reliability and validity of the self-designed questionnaire to study the translation students' attitudes towards teamwork skills were statistically established using confirmatory factor analysis and scale reliability analysis. The results of the study are discussed in relation to the related literature.

Keywords: Audiovisual Translation; Subtitling; English Students' Attitude towards Teamwork.

دوماهنامه علمی - پژوهشی

۱۱، ش ۳ (پیاپی ۵۷)، مرداد و شهریور ۱۳۹۹، صص ۹۵-۱۱۹

دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی به مهارت‌های کار تیمی در کلاس آموزش زیرنویس

محمدرضا رستگار مقدم^۱، مسعود خوش‌سلیقه^۲، رضا پیش‌قدم^۳

۱. دکتری مطالعات ترجمه، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۲. دانشیار مطالعات ترجمه، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۳. استاد آموزش زبان انگلیسی، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

پذیرش: ۹۸/۰۲/۲۲

دریافت: ۹۷/۱۰/۰۷

چکیده

این مقاله به بررسی کلاس آموزش ترجمه دیداری - شنیداری و تأثیر دوره آموزش زیرنویس فیلم، سریال و برنامه مستند بر دیدگاه دانشجویان به مهارت‌های کار تیمی می‌پردازد. با توجه به زمان‌بندی محدود پروژه‌های زیرنویس و همچنین ویژگی‌های زبانی و فنی مختلف مورد نیاز برای انجام آن‌ها، نقش کار تیمی در این تخصص در نهادهای رسمی و حتی گروه‌های غیررسمی فعال ساخت زیرنویس بسیار برجسته است. با هدف بررسی وضعیت موجود و ارتباط آموزش زیرنویس با ارتقای دیدگاه دانشجویان نسبت به مهارت‌های کار تیمی در فضای آموزشی دانشگاهی ایران، ۱۶۷ دانشجوی زن و مرد مترجمی زبان انگلیسی انتخاب شدند و در یک دوره زمانی پنج‌ماهه در ۶ کلاس آموزش زیرنویس مهارت‌های ترجمه و ساخت زیرنویس به صورت گروهی شرکت کردند. بر اساس روش پژوهش شبه‌تجربی و با استفاده از پیش‌آزمون و پس‌آزمون این تحقیق، دیدگاه این دانشجویان در زمینه مهارت‌های کارگروهی در پیش از شروع دوره و پس از انجام سه پروژه ترجمه برگرفته از بازار کار و ساخت زیرنویس برای سه برنامه مستند بررسی و تحلیل شد. روایی و پایایی آزمون سنجش دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی در مورد مهارت‌های کار تیمی طراحی شده از سوی محققان، نشان داد این آزمون دارای اعتبار مناسبی است، و می‌تواند در سایر پژوهش‌های مشابه استفاده شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش ترجمه دیداری-شنیداری، زیرنویس، دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی، کار تیمی.

۱. مقدمه

مطالعه و تدریس ترجمه به‌منزله رشته‌ای دانشگاهی و به‌ویژه ترجمه چندان‌سازانه‌ای^۱ و زیرنویس^۲ همواره با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بوده است. دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی معدودی در سراسر جهان چالش تدریس حوزه‌های تخصصی انواع مختلف ترجمه‌های پرکاربرد امروزی نظیر زیرنویس، دوبله، یا برصدا^۳ را پذیرفته‌اند و ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. به‌نظر گامبیر (2001)، هنگام انجام پروژه زیرنویس علاوه بر ترجمه متن چندرسانه‌ای، چهار عامل دیگر را نیز باید در نظر داشت: ۱. کار تیمی بسیار مهم است؛ ۲. متون نقش واسطه دارند و دوگانگی‌های سنتی متن مبدأ و مقصد را به چالش می‌کشند؛ ۳. کارکرد متن بر کیفیت خوانایی آن غالب است؛ ۴. با توجه به شکاف میان دانشگاه‌ها و فعالیت‌های حرفه‌ای، باید به کارایی ویژگی‌های مذکور در آموزش این نوع ترجمه توجه ویژه‌ای داشت. همچنین، حالات مختلف انتقال زبان در رسانه‌های دیداری شنیداری مبین این واقعیت است که در ترجمه و البته، آموزش ترجمه این نوع متون، عمل ترجمه با ترجمه متن به پایان نمی‌رسد؛ بلکه آنچه مهم‌تر است، چگونگی ارائه محصول نهایی است (*ibid*). کارگروهی^۴ در آموزش بیشتر به‌منزله زیرمجموعه‌ای از یادگیری مشارکتی^۵ مطرح می‌شود. عناصر ضروری یادگیری مشارکتی، تعامل، موفقیت فردی، همیاری، تفکر سطح بالا، حیطة عاطفی و مهارت‌های اجتماعی‌اند. درباره عنصر همیاری گفته می‌شود که لازم است فراگیران هسته‌های قابل اعتمادی تشکیل دهند تا بتواند به‌صورت گروهی کار کنند. برای موفقیت لازم است اعضای گروه متحد و به هم وابسته باشند. ممکن است هدف یا وظیفه‌ای مشترک سبب شود افرادی دور هم جمع شوند و گروهی تشکیل دهند؛ ولی گروه با یکپارچگی واقعی زمانی شکل می‌گیرد که کار چنان چالش‌برانگیز باشد که موفقیتش در گروه تفکر و کار همه اعضای تیم باشد (Williams, 2007). از مهم‌ترین مزایای کارگروهی می‌توان به افزایش دستاورد، تقویت برقراری ارتباط، تقویت سلامت روان، تقویت مهارت‌های اجتماعی، معنی‌بخشی به مفهوم سنجش، ایجاد چارچوبی برای مشارکت در انجام سنجش، توانمندسازی مدرسان در گسترش قلمروی سنجش، تأثیر بر نتیجه ارزشیابی، فراهم ساختن امکان سنجش دامنه وسیعی از مؤلفه‌ها اشاره کرد. یکی از بارزترین این مزیت‌ها نقش کار تیمی در سنجش بهتر عملکرد فراگیران زیرنویس است. سنجش‌گر در

کلاس‌های کار گروهی می‌تواند مدرس، همکلاسی‌ها یا خود فرد باشد. این ویژگی‌ها سبب تقویت بسیاری از رفتارهایی می‌شوند که سنجش دقیق را آسان می‌کنند (Johnson, 2004).

از سوی دیگر، درس ترجمه دیداری-شنیداری دهه‌هاست که جزو برنامه‌های درسی دانشگاه‌های مختلف در جهان است. با وجود رویکردهای مختلف انتقال اطلاعات دیداری-شنیداری از زبان و فرهنگی به زبان و فرهنگ دیگر، بیشتر این درس بر زیرنویس و ترجمه بین زبانی تمرکز کرده‌اند. همچنین، فناوری درگیر در این نوع متون همواره یکی از چالش‌های اصلی افزودن ترجمه دیداری - شنیداری مبتنی بر بازار به برنامه‌های آموزشی بوده است. ترجمه دیداری-شنیداری به‌طور کلی و زیرنویس به‌طور ویژه تا حد زیادی با فناوری مرتبط هستند. دوره آموزش زیرنویس مناسب باید دانشجویان را با تجهیزات مناسب و ملزومات محیط حرفه‌ای با تأکید بر کار تیمی آشنا کند. همچنین، با توجه به رابطه نزدیک بین فناوری و ترجمه دیداری-شنیداری، انتظار می‌رود که افراد علاقه‌مند به آموزش و یادگیری در این حوزه دارای دانش خوبی در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات باشند و علاقه‌مند به آشنایی با برنامه‌های نرم‌افزاری جدید باشند (Diaz-Cintas, 2008).

بنابراین، می‌توان گفت یادگیری زیرنویس و انجام مؤثر آن نیازمند دانش زبانی بسیار بالا، تسلط خوب بر ساختارهای کلامی زبان فارسی و از همه مهم‌تر دانش رایانه‌ای مناسب و به‌ویژه توانایی کار با نرم‌افزارهای تخصصی زیرنویس است. تجربه نگارندگان مقاله نشان داده است دانشجویان گرایش‌های مختلف رشته مترجمی زبان انگلیسی در فضای دانشگاهی، با وجود گذراندن آزمون ورود به دانشگاه، معمولاً توانایی زبانی متوسطی دارند و در مهارت‌ها و دانش کار با رایانه و تسلط بر زبان فارسی بسیار متفاوت‌اند. با توجه به مهارت‌های مورد نیاز زیرنویس از یک سو و واقعیت کلاس‌های آموزش ترجمه از سوی دیگر، می‌توان گفت یکی از راه‌های مؤثر آموزش ترجمه دیداری - شنیداری، آموزش آن به‌منزله مهارتی گروهی است.

با تأکید بر همین رویکرد، در این پژوهش به بررسی ارتباط آموزش زیرنویس برنامه‌های دیداری-شنیداری (مانند فیلم و برنامه‌های مستند) و دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی به مهارت‌های کار تیمی پرداخته شده است. برای این منظور، شش دوره آموزشی به‌مدت ۱۶ جلسه دو ساعته، با هدف آموزش زیرنویس با حضور ۱۶۷ دانشجوی زن و مرد رشته مترجمی زبان انگلیسی طراحی و برگزار شده است. شرکت‌کنندگان در ابتدا و انتهای این دوره

به پرسش‌نامه‌ای شامل ۴۲ مؤلفه‌ای طراحی شده از سوی محققان پاسخ داده‌اند. پرسش اصلی این پژوهش پاسخ به این سؤال است: آیا دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی نسبت به کار تیمی پس از تجربه آموزش زیرنویس تغییر معناداری پیدا می‌کند؟

۲. پیشینه پژوهش

۲-۱. دیدگاه‌های مختلف درباره آموزش و انواع محیط‌های یادگیری

بر اساس دیدگاه حاجی‌زاده و همکاران (۱۳۸۴)، به‌طور کلی می‌توان سه دیدگاه عمده نسبت به آموزش را از هم متمایز دانست: پداگوژی^۱، اندراگوژی^۲ و سینرگوژی^۳.^۱ پداگوژی: روشی آموزشی است که در آن مدرس در یک موضوع درسی خبره است. مدرس سخنرانی می‌کند، درس می‌دهد و فراگیران به‌صورت منفعل هر آنچه را می‌توانند فرا می‌گیرند. در واقع، در این روش دانش تدوین شده به‌صورت منظم ارائه می‌شود. مشکل بزرگ این روش این است که فراگیران معمولاً منفعل و کم‌انگیزه‌اند؛^۲ اندراگوژی: مدرس تسهیل‌کننده و کاتالیزور فعالیت‌های فراگیران است. انگیزه فراگیران به‌دلیل درگیری در یادگیری و داشتن مسئولیت در فرایند آموزش تقویت می‌شود. موفقیت این روش وابسته به موقعیت است و در همه موقعیت‌ها آموزشی قابل استفاده نیست و^۳ سینرگوژی: بهترین ویژگی‌های دو مورد ذکر شده را دارد؛ فراگیری دانش مدون تحت شرایطی که درگیری و تعهدات افراد را بر می‌انگیزد. در این روش انگیزه نقش مهمی دارد. اگر فراگیران انگیزه نداشته باشند، نه مؤثر عمل می‌کنند و نه یادگیری را مفید می‌یابند. مسئولیت یادگیری در این روش بر دوش شرکت‌کنندگان در دوره آموزشی است و همیاری آن‌ها را می‌طلبد. به همین ترتیب، نظر و دیدگاه فراگیران نسبت به یادگیری از عوامل مؤثر موفقیت در آموزش است. فراگیران ممکن است دیدگاه‌های مختلفی نسبت به فرایند یادگیری خود داشته باشند (Jacobs, 2016):^۱ دیدگاه شخصی: رسیدن یا نرسیدن هم‌تایان به هدف خود، اثری روی رسیدن یا نرسیدن شخص به هدف‌هایش ندارد. مثل شناگری که کس سعی می‌کند رکورد زمانی خود را بهتر کند؛^۲ دیدگاه رقابتی: هر چیزی که به هم‌تایان کمک می‌کند به هدف‌هایشان برسند به فراگیر آسیب می‌زند و هر چیزی که به آن‌ها آسیب بزند کمکی است به فراگیر، مانند رقابت تنیس و^۳ دیدگاه همیاری: هم‌تایان حکم همیاران را دارند.

هر چیزی که آن‌ها را به هدفشان برساند فراگیر را هم به هدف می‌رساند و هر چیزی که به آن‌ها آسیب بزند به رسیدن فراگیر به هدفش آسیب می‌زند؛ مانند تیم فوتبال. بر اساس مشاهدات و اطلاعات موجود در واقعیت آموزش ترجمه زیرنویس، دیدگاه سوم در هر دو تقسیم‌بندی مناسب‌ترین و نزدیک‌ترین دیدگاه به آموزش زیرنویس است.

علاوه بر سه دیدگاه مذکور نسبت به آموزش، می‌توان انواع مختلف محیط‌های یادگیری را نیز از هم تمیز داد. محیط‌های یادگیری شامل انواع مختلف رقابتی، فردی و مبتنی بر همیاری‌اند (Ellis, 1990). در فضای رقابتی برد هر فرد به معنای باخت دیگری است. در این نوع فضای آموزشی، برنده رقابت نیز آسیب می‌بیند. فرد برنده ممکن است محبوبیت خود را از دست بدهد و در ادامه تعامل با دیگران دچار مشکل شود. افراد شکست‌خورده نیز در این محیط بیشتر به دنبال جبران اعتماد به نفس خود در دیگر فعالیت‌ها خواهند بود. تأثیر منفی دیگر این روش برای افراد متوسط است. محیط رقابتی به این افراد اجازه درخشش نمی‌دهد. فضای رقابتی آموزشی را نمی‌توان به طور کامل رد کرد؛ اما رقابت شرایطی دارد: افراد با توانایی یکسان با یکدیگر رقابت کنند، تعداد برنده‌ها تا حد امکان زیاد باشد، به افراد اطمینان دهیم رقابت برای آن‌ها حکم مرگ و زندگی ندارد. از رقابت در محیط‌های آموزشی برای ایجاد لذت، تغییر سرعت انجام تکالیف یا مرور مطالب می‌توان به طور مؤثر استفاده کرد. در کلاس‌های انفرادی، افراد در انجام پروژه تنها هستند و این مسئله با این واقعیت که یادگیری اساساً فعالیتی اجتماعی است و بیشتر آموخته‌های ما حاصل تعامل با دیگران است، در تناقض است؛ اما در نوع سوم محیط‌های یادگیری، نگاه به یادگیری این است که یا همه نجات می‌یابیم یا همه غرق می‌شویم و نوعی وابستگی مثبت میان افراد وجود دارد. همچنین، پاسخ‌گویی فردی به وجود می‌آید، بدین ترتیب که همه افراد باید بر همه چیز مسلط باشند و مهارت‌های اجتماعی^۹ لازم را فراگیرند.

۲-۲. گروه‌بندی در پروژه‌های زیرنویس

در صورت استفاده از روش همیاری، انتخاب روش گروه‌بندی مناسب نیز اهمیت می‌یابد. برای گروه‌بندی مناسب پیشنهاد می‌شود گروه‌هایی نامتجانس و ترکیبی از افراد با توانایی متوسط، ضعیف و بالا تشکیل شود تا به ترغیب هم‌آموزی منجر شود؛ به‌ویژه می‌توان بر اساس هوش‌های چندگانه، افراد را گروه‌بندی کرد تا در هر گروه توانمندی‌ها و استعداد‌های متفاوت

داشته باشیم (Williams, 2002). در همین راستا، تعیین نقش اعضای تیم از قبل نیز می‌تواند بسیار مؤثر باشد. تعیین نقش‌ها به سطح کلاس درسی و یا موضوع مورد یادگیری بستگی دارد و زمینه مشارکت را بیش از پیش فراهم می‌کند. همچنین، توصیه می‌شود که نقش‌ها چرخشی باشند تا مخصوصاً مهارت‌های رهبری^۱ افراد با پذیرش مسئولیت گروه تقویت شود و مهارت‌های رشدنیافته افراد تقویت شود. همچنین، برای تشکیل گروه‌های نامتجانس، می‌توان میزان پیشرفت تحصیلی، نگرش به کار و فعالیت، قومیت، شخصیت (مانند، برون‌گرا/ درون‌گرا)، طبقه اجتماعی، جنسیت و نیازهای ویژه را نیز معیار قرار داد. البته، باید متذکر شد که از گروه‌های متجانس نیز می‌توان برای انجام تکلیف‌های کوتاه‌مدت مناسب استفاده کرد که در این روش گروه‌بندی تشکیل گروه به صورت تصادفی، تشکیل گروه بر اساس مشترکات و تشکیل گروه بر اساس علائق و منافع مشترک نیز مقدور است (Jacobs, 2002) که به نظر مدرس دوره و ارزیابی او از شرایط محیط آموزشی بستگی دارد.

البته، با توجه به تفاوت‌های تخصصی مورد نیاز برای انجام زیرنویس، از جمله توانایی شنیداری بسیار بالا برای تهیه متن زبانی برنامه چندرسانه‌ای، مهارت بالا در زمینه ارائه ترجمه‌ای شیوا و کوتاه به زبان فارسی و همچنین، توانایی کار با نرم‌افزارهای تخصصی ساخت زیرنویس، روش گروه‌بندی نامتجانس در کلاس آموزش زیرنویس معمولاً مطلوب‌تر است.

به نظر جانسون (2002) می‌توان در محیط‌های آموزشی از انواع گروه‌های یادگیری بهره برد؛ اما با توجه به شرایط خاص آموزشی مورد نیاز در کلاس تدریس زیرنویس، همه نوع گروه‌بندی مطلوب اهداف آموزشی این نوع کلاس نیست. گروه‌های یادگیری عبارت‌اند از: ۱. کاذب: در این نوع، در ظاهر فراگیران با یکدیگر صحبت می‌کنند؛ اما در باطن با یکدیگر رقابت می‌کنند و اطلاعات را از یکدیگر مخفی می‌کنند؛ ۲. سنتی: فراگیران به کار با یکدیگر گمارده می‌شوند؛ ولی تکالیف به‌گونه‌ای است که در واقع، به کار گروهی چندانی نیازی نیست. در این گروه‌ها برخی از فراگیران وقت خود را به بطالت می‌گذرانند و بدون زحمت از نتایج سایر اعضا بهره‌مند می‌شوند؛ ۳. مشارکتی: فراگیران به کار با یکدیگر گمارده می‌شوند و باور این است که موفقیت به تلاش همه اعضای گروه بستگی دارد و هدف مشترک گروه به حداکثر رساندن یادگیری همه به همراه مشارکت همه اعضا در کار گروهی با هدف دستیابی به نتیجه مشترک

است؛ ۴. مشارکتی با عملکرد بالا: همه معیارهای گروه مشارکتی را دارد با این ویژگی مضاعف که سطح عملکرد گروه بیش از سطح عملکرد هر یک از اعضاست؛ اعتماد، احترام و عشق بسیار زیاد اعضا نسبت به یکدیگر سبب تسریع در حل تکالیف می‌شود. بر اساس تجربه نگارندگان از دوره‌های برگزار شده آموزش زیرنویس، گروه‌های مطلوب برای کلاس آموزش زیرنویس، از نوع سوم و چهارم هستند.

۲- ۳. تفاوت بین گروه^{۱۱} و تیم^{۱۲}

نظریه‌پردازان با تمایز میان گروه و تیم، از استفاده از کلمه گروه برای فعالیت مستمر جمعی اجتناب می‌کنند و از کلمه تیم استفاده می‌کنند؛ از جمله تفاوت‌های بارز میان گروه و تیم از نظر این عده این موارد است: ۱. در گروه اعضا مستقل از یکدیگرند؛ ولی در تیم اعضا به‌طور هدفمند و وابسته به هم عمل می‌کنند؛ ۲. در گروه، اعضا بیشتر به اهداف خود تکیه می‌کنند؛ ولی در تیم، کار برای رسیدن به اهداف مشترک است؛ ۳. در گروه دستورات از سوی سرگروه به گروه داده می‌شود؛ اما در تیم شراکت در وظایف تیمی طبق استعداد افراد است؛ ۴. در گروه درگیری‌ها سبب جدایی می‌شوند؛ اما در تیم درگیری‌ها سالم است؛ ۵. درگیری گروه با مداخله سرگروه حل می‌شود؛ ولی تیم خودش مشکلات را حل می‌کند؛ ۶. ارتباطات گروهی به مراقبت نیاز دارد؛ ولی در تیم ارتباطات صادقانه است؛ ۷. در گروه تعاملات برای دادن اطلاعات و نصیحت است؛ ولی در تیم تعامل‌ها برای حل مشکل برنامه‌ریزی می‌شوند (حاجی‌زاده و همکاران، ۱۳۸۴).

۲- ۴. آموزش زیرنویس و کار تیمی

در محیط‌های آموزشی امروزی، دانشجویان دیگر شرکت‌کنندگانی منفعل نیستند. نظام آموزش و پرورش همواره به این پرسش می‌پردازد که دانشجویان باید چه مهارت‌هایی داشته باشند تا یادگیری آن‌ها مؤثر و دائمی شود و آن‌ها را برای رقابت در کار آماده سازد و احتمالاً بهترین پاسخ به این پرسش، کار تیمی است. با این حال، باید توجه کرد که مفهوم کار تیمی ممکن است به راحتی با مفهوم ساده «کار گروهی» اشتباه گرفته شود. «تیم» باید برای دستیابی به هدفی

مشترک اقدام به ایجاد همکاری و پیشرفت کند؛ اما نکته مهم اینجاست که آیا تیم تشکیل شده در یک برنامه درسی دانشگاهی می‌تواند به هدفی که در محیط کاری مهم است، دست یابد (Volkev & Volkev, 2015). یکی از فرایندهای اصلی برای پروژه یادگیری تیمی، تعیین هدف یادگیری است.

نتیجه یادگیری تعیین هدف اصلی تیمی شامل اهداف کوچک‌تر، ارزیابی عملکرد و بازخورد^{۱۳} است. تعیین هدف مستلزم ایجاد اهداف کوچک‌تر مشخص و قابل دستیابی از طریق مشارکت، پذیرش، درک و حمایت است. ارزیابی عملکرد و جنبه‌های بازخورد تعیین هدف تیمی متضمن آن می‌شود که تیم به صورت کلی و اعضای آن به صورت انفرادی در مورد عملکردشان بازخورد دریافت می‌کنند. تیم و اعضای آن باید بتوانند انتقادات و بازخوردها را به شکلی مثبت لحاظ کنند. پس از دریافت بازخورد و انتقادات، تیم و هر عضو تیم باید رفتار خود را مطابق با آن بهبود بخشد و تعدیل کند (Kara Vance, 2014).

هنگامی که دانشجویان به منظور انجام کاری وارد یک تیم می‌شوند، درک آن‌ها از نقش تیم ممکن است دو جنبه داشته باشد: دانشجویان از یک سو این تیم را به منزله وسیله‌ای به منظور به ثمر رساندن وظیفه تعیین شده به حداکثر کارایی ممکن می‌بینند و از سوی دیگر آن را به منزله وسیله‌ای برای پیشرفت دانش فردی و جمعی خود می‌دانند. در محیط آموزشی باید تمرکز بیشتری بر روی مورد دوم صورت گیرد؛ در نتیجه، درک دانشجو از فرایند کار تیمی در دانشگاه به انتظارات او از نقش تیم و وظیفه تعیین شده بستگی دارد. تیم دانشجویی ممکن است در دستیابی به نتیجه مطلوب کار گروهی کارآمد باشد؛ اما در دستیابی به یادگیری عمیق در مورد یک موضوع ناکارآمد باشد. ممکن است نادرست فرض شود که رضایت دانشجویان از فرایند کار گروهی می‌تواند صرفاً با نمره‌ای که برای کار تیمی ثبت شده، سنجیده شود. این نارضایتی از روند کار تیمی، به لحاظ نظری سبب می‌شود یادگیرنده از ورود به تیم در محیط‌های دیگر، از جمله محل کار آینده خود دوری کند (Volkov & Volkov, 2015).

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد و همچنین، با توجه به حقایق بازار، زیرنویس، نتیجه تلاش تیمی است. از ابتدای پروژه دیداری شنیداری تا تولید محصول نهایی، مراحل مختلفی وجود دارد و این حقیقت را نشان می‌دهد که ساخت زیرنویس بیشتر کاری انفرادی نیست (Diaz & Cintas & Remael, 2014). فرایند ترجمه شامل وظایف مختلفی است که در مراحل مختلف

سازماندهی شده و از سوی اعضای تیم با نقش‌های مکمل توسعه یافته است. سانچز (2004) چهار روش انجام پروژه‌های زیرنویس را از هم تفکیک می‌کند که سه روش آن به‌طور تیمی و روش آخر به‌طور فردی است. روش اول شامل پیش‌ترجمه^{۱۴}، تنظیم^{۱۵} و کدگذاری^{۱۶} است: در این روش متنی که قبلاً از سوی یک یا چند نفر از اعضای تیم ترجمه شده است، پیش از آنکه در محل خود قرار گیرد از سوی اعضای دیگر تیم با واحدهای زیرنویس تنظیم می‌شود. در نهایت، نسخه تنظیم‌شده از سوی زیرنویس‌گذار با استفاده از نرم‌افزار کد زمان ورود و خروج دریافت می‌کند. روش دوم شامل پیش‌ترجمه، کدگذاری و تنظیم است: مانند روش قبل، فردی متن را ترجمه می‌کند و فرد دیگری به‌منزله زیرنویس‌گذار با استفاده از نرم‌افزار، کد زمان ورود و خروج را برای هر زیرنویس تولید می‌کند. سپس، متن ترجمه و کدگذاری شده، از سوی شخص ثالثی روی تصویر تنظیم می‌شود. روش سوم شامل تنظیم متن، کدگذاری و پس‌ترجمه^{۱۷} است: ابتدا شخصی متن زیرنویس را به زبان اصلی تنظیم می‌کند. زیرنویس‌گذار، زیرنویس متن اصلی را می‌سازد و در نهایت، مترجم وارد عمل شده و فایل کدگذاری شده را ترجمه می‌کند. بیشترین کارایی این روش در مواردی است که قرار است پروژه‌ای به زبان‌های گوناگون در زمانی کوتاه زیرنویس شود. روش چهارم شامل ترجمه/تنظیم و کدگذاری فردی است: در این روش، کار مترجم و زیرنویس‌ساز با هم ترکیب می‌شود. پیش از مرحله قرارگیری، مراحل ترجمه و تنظیم هم‌زمان اجرا می‌شود. همچنین، مترجم ابتدا زیرنویس‌ها را در محل خود قرار می‌دهد سپس آن‌ها را ترجمه یا با تصویر تنظیم می‌کند. البته همان‌طور که خوش‌سلیقه و عامری (۱۳۹۶) اشاره می‌کنند، با توجه به عدم وجود صنعت زیرنویس‌گذاری حرفه‌ای در ایران، الزامات و معیارهای زیرنویس‌گذاری در فارسی همچنان ناشناخته‌اند و تمامی آموزش‌ها می‌باید بر اساس الگوها و استانداردهای زیرنویس‌گذاری در انگلیسی صورت می‌گیرد.

با وجود ماهیت چندمرحله‌ای ترجمه، بسیاری از نظامهای آموزشی در ایجاد هماهنگی میان کلاس‌ها در زمینه‌های مختلف این روند ناکام هستند. بنابراین، دانشجویان ممکن است مهارت‌های لازم برای تکمیل وظایف مختلف را به‌دست آورند؛ اما سازماندهی فرایند کلی را درک نکنند. عدم وجود ارتباط، مانع آموزش در کار تیمی می‌شود که از وظایف اساسی برای مترجمان امروزی است (Olvera-Lobo, 2009).

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر به بررسی تأثیر تجربهٔ زیرنویس برنامه‌های دیداری - شنیداری در کلاس آموزش زیرنویس، بر تغییر نگرش دانشجویان به اهمیت مهارت‌های تیمی می‌پردازد. همچنین، برای رسیدن به این هدف، پرسش‌نامه‌ای معتبر و مطمئن برای سنجش نگرش دانشجویان به مهارت کار تیمی طراحی و ارزیابی می‌شود. از آنجا که پرسش‌نامهٔ بومی مناسبی در راستای انجام پژوهش یافت نشد، نگارندگان پرسش‌نامه‌ای جدیدی طراحی کردند و پس از اعتبارسنجی به صورت پیش‌آزمون و پس‌آزمون در ابتدا و پایان دورهٔ آموزشی به شرکت‌کنندگان ارائه شد.

۳-۱. پرسش‌نامه

آیتم‌های اولیه پرسش‌نامه بر اساس پرسش‌نامهٔ برانگاردت (2009) تهیه شد. این آیتم‌ها ابتدا ترجمه شدند و در مرحلهٔ اول پژوهش کیفی، از این آیتم‌ها در مصاحبه‌های گروهی^{۱۸} به منظور بررسی انطباق آن‌ها با شرایط کلاس‌های آموزشی داخل ایران استفاده شدند. روش مصاحبهٔ گروهی ارتباط نزدیکی با تجربهٔ جمعی بارش فکری^{۱۹} گروه دارد و شامل تفکر شرکت‌کنندگان در کنار یکدیگر، الهام‌بخشیدن و به‌چالش کشیدن یکدیگر و واکنش به مسائل پیش‌روست (Dorngei^{۲۰} 2007). داده‌ها از چهار گروه که هر گروه شامل ۱۲ دانشجوی زن و مرد در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در رشتهٔ مترجمی زبان انگلیسی از دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه بین‌المللی امام‌رضا^(۲) در مشهد بودند جمع‌آوری شد. آیتم‌های مرتبط با استفاده از داده‌های مصاحبه‌های گروهی نهایی شد. به نظر دورنیه (ibid) تعداد شرکت‌کنندگان نمونه در تحقیقات کیفی باید تا زمان به اشباع رسیدن نتایج افزایش یابد. جمع‌آوری داده‌ها با چهار گروه در مجموع، شامل ۴۸ شرکت‌کننده به مرحلهٔ اشباع رسید. سپس فهرستی از ۶۰ آیتم مرتبط برای اولین پیش‌نویس پرسش‌نامه تهیه شد که بر اساس پیشینهٔ پژوهش و مصاحبه‌ها جمع‌آوری شد.

به منظور ارزیابی روایی محتوایی، اولین پیش‌نویس آیتم‌های پرسش‌نامه از سوی محققان در زمینهٔ مطالعات ترجمه و آموزش بررسی شد. با توجه به نظرات و پیشنهادهای این افراد، ۱۸ آیتم به دلیل حشو، هم‌پوشانی، تکرار و اولویت‌بندی حذف شدند. به‌همین ترتیب ۴۲ آیتم

باقی‌مانده نیز بازنویسی و اصلاح شدند. به‌منظور دستیابی به روایی صوری، ۹ نفر از شرکت‌کنندگان بالقوه، آیت‌ها را بررسی کردند و درک آن‌ها از هر آیت بحث و بررسی شد تا از خوانایی و روشنی آن‌ها اطمینان حاصل شود. تعداد کمی از آیت‌ها به‌لحاظ زبانی مجدداً اصلاح شدند. سپس پیش‌نویس نهایی پرسش‌نامه تهیه شد و برای پاسخ به آیت‌ها از مقیاس پنج‌گانه لیکرت استفاده شد. در مرحله کمی این پژوهش، داده‌های کمی با استفاده از پرسش‌نامه طراحی شده به‌صورت پیش‌آزمون و پس‌آزمون جمع‌آوری و تحلیل شدند. به‌منظور تصدیق ویژگی روان‌شناختی یافته‌ها از جمله روایی ساختاری و پایایی و همچنین، تحلیل داده‌ها به‌منظور پاسخ به اولین پرسش تحقیق، تحلیل عاملی تصدیقی^{۱۱} و تحلیل پایایی مقیاس استفاده شد.

۳-۲. شرکت‌کنندگان

شش کلاس آموزشی در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۱۳۹۵ - ۱۳۹۶ برای آموزش مهارت‌های عملی کار تیمی و ترغیب دانشجویان به استفاده از کار تیمی در زیرنویس انتخاب شدند. مجموع شرکت‌کنندگان در این کلاس‌ها ۱۶۷ زبان‌آموز رشته مترجمی زبان انگلیسی (۱۰۷ زن و ۶۰ مرد) در دانشگاه امام رضا^(ع) مشهد بودند. دانشجویان در بخش اول دوره آموزشی ۱۶ جلسه‌ای به مدت ۱۰ جلسه با مبانی ترجمه و زیرنویس و نرم‌افزارهای آن و فرایند ساخت زیرنویس به‌منزله کاری تیمی کاملاً آشنا شدند. برای سنجش تغییر دیدگاه دانشجویان نسبت به اهمیت و ماهیت کار تیمی در انجام پروژه‌های ترجمه و زیرنویس در ابتدای دوره و پیش از شروع دوره آموزشی، پرسش‌نامه‌ای تهیه و بین آن‌ها توزیع و پاسخ دانشجویان جمع‌آوری شد. دانشجویان از جلسه دهم، به چهل گروه ۴ تا ۵ نفری تقسیم شدند و طی سه مرحله دو جلسه‌ای، سه پروژه عملی زیرنویس را به‌صورت تیمی انجام و تحویل دادند و به‌صورت عملی نیز با کار تیمی و کاربرد عملی آن آشنا شدند. در پایان، دوره، برای سنجش تغییر احتمالی دیدگاه آن‌ها و تعیین میزان تأثیر کار گروهی در کلاس آموزش زیرنویس، پرسش‌نامه مجدداً میان شرکت‌کنندگان توزیع و پاسخ‌های ایشان در مرحله پس‌آزمون جمع‌آوری شد.

۳-۳. فرایند پژوهش

دوره آموزشی زیرنویس با تمرکز بر آشناسازی دانشجویان با مبانی زیرنویس بر مبنای مهم-ترین کتاب آموزشی موجود در این زمینه (Diaz-Cintas & Remael, 2014) به مدت ۱۰ جلسه با ارائه مدل‌ها و نمونه‌های عملی و آموزش کارکرد دو نرم‌افزار زیرنویس پرکاربرد به-نام «سابتایتل ادیت»^{۲۲} و «سابتایتل ورکشاپ»^{۲۳} برگزار شد. همچنین، شرکت‌کنندگان با کار عملی انجام تیمی پروژه‌های زیرنویس بر اساس مدل سانچز (2004) آشنا شدند. در مرحله بعد سه پروژه برگرفته از بازار کار زیرنویس برنامه‌های دیداری شنیداری (شامل سه قسمت از برنامه‌های «آخر کیک‌پزی»^{۲۴}، «آشپز را به خانه ببر»^{۲۵} و «وقتی خانه نبود»^{۲۶}) در مدت شش هفته دوم دوره با هدف آشناسازی آن‌ها با تجربه عملی انجام پروژه زیرنویس انجام شد. آزمون سنجش دیدگاه دانشجویان زبان به مهارت‌های کار تیمی در ابتدا و انتهای دوره آموزشی به شرکت‌کنندگان داده شد و برای تحلیل پاسخ‌های شرکت‌کنندگان از برنامه نرم‌افزار اس. پی. اس. اس. استفاده شد.

۴. یافته‌ها

۴-۱. روایی پرسش‌نامه

به منظور بررسی روایی ساختاری پرسش‌نامه، تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. از آنجا که برخی از مدل‌های اندازه‌گیری، دقت داده‌ها را نشان نمی‌دهد، محققان اصلاحاتی را در مدل ایجاد کردند. این اصلاحات شامل حذف یک آیتم از دسته دوم تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی (t5) و یک آیتم از دسته سوم عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی (t2) به دلیل بارهای کم بوده است. علاوه بر این، خطاهای دو مورد از آیتم‌های دسته پنجم تعامل و رشد اعضای گروه (t9) و (t14) همبستگی داشتند؛ زیرا هر جفت از این آیتم‌ها به محتوای مشابهی اشاره می‌کند.

جدول ۱: شاخص نیکویی برازش

Table1. Good fit index

خطای میانگین مجذورات تقریب	شاخص هنجار شده برازندگی	برازندگی هنجار شده	شاخص نیکویی برازش	X2/df	مقادیر قابل قبول
۰.۰۸ >	۰.۹۰ <	۰.۹۰ <	۰.۹۰ <	۳ <	مقادیر قابل قبول
۰.۰۷۸	۰.۸۸۵	۰.۹۱۰	۰.۸۶۸	۱.۵۶	مدل اولیه
۰.۰۷۳	۰.۹۰۳	۰.۹۱۲	۰.۹۰۱	۱.۵۹	مدل برازنده

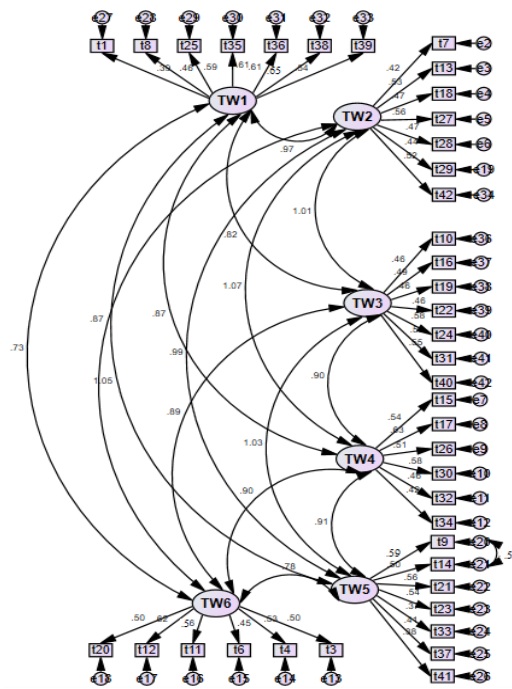
شاخص نیکویی برازش قبل و بعد از اصلاح در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود. تمامی شاخص‌های نیکویی برازش در محدوده قابل قبول هستند و نسبت مجذور خی به درجه آزادی در مدل یک عاملی از سه کوچک‌تر است و با ملاک‌های مربوط هم‌خوانی دارد. شاخص نیکویی برازش^{۲۷} در مدل نخست برابر ۸۶ درصد و در مدل اصلاح شده ۹۰ درصد است که نشان‌دهنده برازندگی مدل اصلاح شده است. به‌منظور برخورداری از مدلی برازنده، χ^2/df می‌باید کمتر از ۳، GFI، CFI و NFI بیشتر از ۹۰ درصد و RMSEA کمتر از ۸ درصد باشد. سایر شاخص‌های به‌دست‌آمده مدل تک‌عاملی هم در مقام مقایسه مقادیر بهتری را به خود اختصاص دادند و درحقیقت، برازش بهتری داشتند. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که آیت‌ها روی شش عامل کلی بار می‌گیرند.

برازندگی الگو بر اساس شاخص هنجار شده برازندگی^{۲۸}، ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب^{۲۹}، برازندگی هنجار شده^{۳۰} و نیکویی برازش بررسی شد. گفتنی است که هر چه شاخص‌های نیکویی برازش و برازندگی هنجار شده به عدد ۱ نزدیک‌تر باشند، برازش مطلوب الگو را نشان می‌دهند.

به اعتقاد کلاین (2015) مقادیر ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب بین صفر تا ۵ درصد بیانگر برازش خوب و ۰.۵ درصد تا ۰.۸ درصد نشان‌دهنده برازش قابل قبول است. بنابراین، با توجه به شاخص‌های برازش جدول شماره ۱ و ضرایب استاندارد شده می‌توان گفت که مدل تأییدی دارای برازش قابل قبولی است.

همان‌طور که نتایج مندرج در شکل شماره ۱ نشان می‌دهند، معیارهای کار تیمی بر روی شش مؤلفه بارگرفته و بین آنها مسیرهای معنادار برقرار شده است.

- دسته اول (TW1). نقش سرپرست تیم
- دسته دوم (TW2). تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی
- دسته سوم (TW3). عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی
- دسته چهارم (TW4). حل مسئله در کار تیمی
- دسته پنجم (TW5). تعامل و رشد اعضای تیم
- دسته ششم (TW6). نحوه انجام وظایف در کار تیمی

شکل ۱: مدل تحلیل عاملی تأییدی نتایج پرسش‌نامه کار تیمی

Figure 1: The model of agentive- affirmative analysis of team work questionnaire results

۴-۲. توزیع نرمال داده‌ها

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها، آزمون کلموگروف - اسمیرونوف به کار گرفته شد. جدول شماره ۲ نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرونوف را نشان می‌دهد.

جدول ۲: نتایج آزمون K-S

Table2. K-S test results

sig.	df	آمار	
۰۰۰۷۸	۱۶۷	۰۰۰۶۶	پیش‌آزمون کار تیمی
۰۰۰۶۹	۱۶۷	۰۰۰۷۴	پس‌آزمون کار تیمی

همان‌طور که مشاهده می‌شود، سطح معناداری برای تمامی متغیرها بیشتر از پنج صدم است. بنابراین، با اطمینان می‌توان نتیجه گرفت که داده‌ها به‌طور نرمال در تمام متغیرها توزیع شده‌اند.

۴-۳. آمار توصیفی

جدول شماره ۳، آمار توصیفی زیرساختارهای کار تیمی در پیش‌آزمون شامل میانگین و انحراف معیار پاسخ‌های شرکت‌کنندگان را به هر گروه از آیتم‌های پرسش‌نامه را نشان می‌دهد که در محدوده ۱ تا ۵ محاسبه شده‌اند.

جدول ۳: آمار توصیفی زیرساختارهای کار تیمی در پیش‌آزمون

Table3. Descriptive statistics of pre-test teamwork subscales

انحراف از معیار	میانگین	تعداد	زیرساختارها
۰.۵۶	۴.۲۲	۱۶۷	نقش سرپرست تیم
۰.۲۱	۴.۱۳	۱۶۷	تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی
۰.۱۳	۴.۱۸	۱۶۷	عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی
۰.۰۲	۴.۱۷	۱۶۷	حل مسئله در کار تیمی
۰.۴۷	۴.۰۰	۱۶۷	تعامل و رشد اعضای تیم
۰.۷۸	۴.۱۹	۱۶۷	نحوه انجام وظایف در کار تیمی

همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، نقش سرگروه دارای بالاترین میانگین نمره (۴/۲۲) و تعامل و رشد اعضای گروه دارای کم‌ترین میانگین نمره (۴/۰۰) است. علاوه بر این، جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که تعداد شرکت‌کنندگان ۱۶۷ نفر بوده است.

جدول ۴: آمار توصیفی زیرساختارهای کار تیمی در پس‌آزمون

Table 4. Descriptive statistics of post-test teamwork subscales

انحراف از معیار	میانگین	تعداد	زیرساختارها
۰.۰۲	۴.۴۰	۱۶۷	نقش سرپرست تیم
۰.۹۲	۴.۳۲	۱۶۷	تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی
۰.۷۸	۴.۳۰	۱۶۷	عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی
۰.۴۷	۴.۳۷	۱۶۷	حل مسئله در کار تیمی
۰.۲۷	۴.۲۶	۱۶۷	تعامل و رشد اعضای تیم
۰.۲۴	۴.۳۶	۱۶۷	نحوه انجام وظایف در کار تیمی

همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، نقش سرپرست تیم دارای بیشترین میانگین نمره (۴/۴۰) و تعامل و رشد اعضای تیم دارای کم‌ترین میانگین نمره (۴/۲۶) است.

۴-۴. پایایی پرسش‌نامه

جدول شماره ۵ خلاصه‌ای از اطلاعات به‌دست‌آمده در خصوص پایایی پرسش‌نامه از تحلیل آلفای کرونباخ را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، پرسش‌نامه‌های مورد استفاده، شاخص‌های قابل قبولی از آلفای کرونباخ را به‌صورت کلی و همچنین، در خرده‌مقیاس‌های آنها به‌دست آوردند.

جدول ۵: نتایج شاخص آلفای کرونباخ در تحلیل پایایی

Table 5. Cronbach's alpha index results in reliability analysis

مقیاس	خرده‌مقیاس	تعداد آیتم‌ها	آلفای کرونباخ
پیش‌آزمون کار تیمی	نقش سرپرست تیم	۷	۰.۷۱
	تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی	۷	۰.۶۷
	عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی	۷	۰.۷۱

مقیاس	خرده‌مقیاس	تعداد آیتم‌ها	آلفای کرونباخ
	حل مسئله در کار تیمی	۶	۰.۶۹
	تعامل و رشد اعضای تیم	۷	۰.۶۲
	نحوه انجام وظایف در کار تیمی	۶	۰.۶۴
	مجموع	۴۰	۰.۹۲
پس‌آزمون کار تیمی	نقش سرپرست تیم	۷	۰.۶۲
	تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی	۷	۰.۷۲
	عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی	۷	۰.۶۶
	حل مسئله در کار تیمی	۶	۰.۶۶
	تعامل و رشد اعضای تیم	۷	۰.۶۸
	نحوه انجام وظایف در کار تیمی	۶	۰.۶۵
	مجموع	۴۰	۰.۹۱

پایایی به‌دست‌آمده، نشان‌دهنده سطح قابل قبول و معتبر بودن نتایج به‌دست آمده از پرسش‌نامه طراحی شده است.

۴-۵. پاسخ به پرسش پژوهش

آیا میان پیش‌آزمون و پس‌آزمون سنجش دیدگاه دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی نسبت به کار تیمی پیش و پس از تجربه کلاس آموزش زیرنویس - که اختلاف تغییر معناداری پیدا می‌کند - وجود دارد؟ همان‌طور که در جدول شماره ۴ و ۵ مشاهده می‌شود، میانگین نمره پیش‌آزمون در کارگروهی کمتر از پس‌آزمون است. برای پاسخ به پرسش پژوهش آزمون تی به تفکیک هر یک از زیرساختارها و کل پرسش‌نامه انجام شد که نتایج این تحلیل در جدول شماره ۶ نشان داده می‌شود.

جدول ۶: نتایج آزمون تی وابسته

Table 6. Dependent t-test results

اسامی	میانگین	انحراف از معیار	آزمون تی	sig.
نقش سرپرست تیم	-۱.۲۸۳۳	۳.۵۸۹۲۹	-۴.۶۰۶	۰.۰۰۰
تصمیم‌سازی و فرایند انجام کار تیمی	-۱.۲۹۹۰	۳.۳۷۸۷۳	-۴.۹۷۰	۰.۰۰۰

اسامی	میانگین	انحراف از معیار	آزمون تی	sig.
عوامل مؤثر در موفقیت کار تیمی	-۰.۸۴۴۳۱	۳.۱۱۸۱۱	-۳.۴۹۹	۰.۰۰۰
حل مسئله در کار تیمی	-۱.۲۰۹۵	۳.۲۵۵۸۲	-۴.۸۰۱	۰.۰۰۱
تعامل و رشد اعضای تیم	-۱.۸۵۶۲	۳.۶۸۸۵۹	-۶.۵۰۳	۰.۰۰۰
نحوه انجام وظایف در کار تیمی	-۱.۰۰۵۹	۲.۸۷۳۸۵	-۴.۵۲۴	۰.۰۰۰
مجموع	-۷.۵۴۸۹	۱۴.۸۱۵۰۴	-۶.۵۶۴	۰.۰۰۰

همان‌طور که در جدول شماره ۶ نشان داده شده است، بین نتایج پیش‌آزمون و پس‌آزمون در مجموع و همچنین، در همه زیرساختارهای پرسش‌نامه دیدگاه دانشجویان به مهارت‌های کار تیمی، اختلاف معناداری (با حاشیه خطای ۵ درصد) وجود دارد. این بدان معناست که دیدگاه دانشجویان نسبت به مهارت‌های کار تیمی پس از به‌سازی^{۲۱} افزایش یافته و تجربه فراگیری ترجمه و زیرنویس‌گذاری تأثیر معنادار و مثبتی بر دیدگاه آن‌ها نسبت به کار تیمی داشته است.

۵. نتیجه

پژوهش حاضر دو هدف عمده را دنبال کرد. ابتدا به دنبال بررسی تأثیر آموزش زیرنویس برنامه‌های دیداری - شنیداری بر دیدگاه فراگیران زیرنویس به مهارت‌های کار تیمی بود و در مرحله دوم به دنبال تهیه پرسش‌نامه‌ای معتبر برای سنجش این دیدگاه بود. به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران، مناسب‌ترین محیط کلاسی برای آموزش زیرنویس و فراگیری بدون آن تحت شرایطی است که درگیری و تعهد افراد را بر انگیزد و شرکت‌کنندگان را در مسئولیت یادگیری سهیم کند، به نحوی که همیاری کامل ایشان را می‌طلبد (حاجی‌زاده و همکاران، ۱۳۸۴). در دوره آموزشی ارائه‌شده با تکیه بر این دیدگاه آموزشی تلاش شد تا با درگیر کردن دانشجویان با کار عملی زیرنویس برنامه‌های مستند، مهارت‌های آموزش داده‌شده به آن‌ها با تقویت دیدگاه شرکت‌کنندگان نسبت به کار تیمی بهبود یابد. با توجه به ماهیت تیمی حرفه زیرنویس (سانچز ۲۰۰۴؛ دیاز - سینتاس و رمائل، ۲۰۱۴؛ خوش‌سلیقه و فاضلی حق‌پناه، ۱۳۹۵) اگر قرار باشد دوره آموزشی زیرنویس دیداری-شنیداری دانشجویان را با واقعیت بازار این تخصص آشنا سازد، دانشجویان باید در کلاس آموزش ترجمه زیرنویس، با آگاهی و تمرین عملی کار تیمی،

آموخته‌های نظری خود را به‌کار گیرند.

در دوره آموزشی طراحی‌شده، دانشجویان به ۴۰ تیم با جمعیت ۴ تا ۵ نفری تقسیم شدند. مهارت زیرنویس نیازمند آشنایی با فناوری و نرم‌افزارهای تخصصی آن است (Williams-Cintas, 2008). بنابراین، گروه‌های یادگیری نامتجانس (Williams, 2002) با ترکیبی از افراد با توانایی‌های مختلف در ترجمه، ویرایش زیرنویس و کار با نرم‌افزار تشکیل شدند و با هدف تقویت دیدگاه همیاری (Jacobs, 2002) به‌صورت تیمی در کلاس به انجام سه پروژه تعیین‌شده پرداختند. شرکت‌کنندگان با انجام پروژه‌های واقعی ترجمه زیرنویس در فضای رقابتی آموزشی (Ellis, 1996) در غالب گروه‌های یادگیری مشارکتی (Johnson, 2002)، شرایطی را مشابه با بازار واقعی کار ترجمه به‌شیوه تیمی (Vollkev & Volkev, 2015) با نظارت مدرس دوره تجربه کردند.

در مقایسه با کلاس‌های سنتی آموزش ترجمه، کلاس ترجمه چندرسانه‌ای و زیرنویس فیلم می‌تواند محیط بسیار مناسبی برای رشد مهارت‌های بازارمحور ترجمه ازجمله کار با نرم‌افزارهای تخصصی، اینترنت، فورم‌های آموزشی و از همه مهم‌تر مهارت کار تیمی باشد. طبق داده‌های حاصل از پرسش‌نامه طراحی‌شده، دیدگاه شرکت‌کنندگان نسبت به کار گروهی نسبت به قبل از دوره آموزشی تغییر زیادی داشته است و آموزش علمی این مهارت علاوه بر آشناسازی دانشجویان با واقعیت‌های کار عملی ترجمه و پر کردن بخشی از خلأ بازار کار و فضاهای دانشگاهی، توانسته است به آموزش مؤثر یکی از مورد نیازترین مهارت‌های کاری و اجتماعی در دنیای امروز منجر شود. تفاوت معنادار نتایج حاصل در کنار سایر داده‌های کیفی ازجمله مشاهدات مدرس، ناظر کلاسی و بازخورد دانشجویان شامل یادداشت‌های هفتگی آن‌ها، نظرات بیان‌شده در تالارها و گروه‌های گفت‌وگوی برخط و نتایج آزمون خودسنجی که به‌دلیل حجم زیاد داده‌ها در این پژوهش ارائه نشده‌اند، همگی مؤید تقویت روحیه کار تیمی و همچنین، مهارت کارگروهی، تقسیم‌بندی مناسب وظایف و افزایش بهره‌وری از زمان در میان بیشتر شرکت‌کنندگان در دوره آموزشی است.

با توجه به نبود ابزار مناسب برای سنجش مهارت کار تیمی و بررسی نگرش مهارت‌آموزان نسبت به این مقوله، ابزار مناسب این کار می‌تواند راهگشای پژوهش‌های بعدی در این زمینه باشد. بررسی پرسش‌نامه طراحی‌شده نشان داد این پرسش‌نامه دارای روایی و

پایایی مناسب برای سنجش دیدگاه دانشجویان نسبت به مهارت کار تیمی است. حوزه‌های بسیار دیگری در رشته‌های مختلف علمی و فنی و به‌ویژه علوم انسانی نیازمند توجه هدفمند و برنامه‌ریزی شده به تلفیق آموزش مهارت‌های بازار محور از جمله کار تیمی در کلاس‌های آموزشی خود در سطح مختلف دانشگاهی و حتی دبیرستان هستند. دنیای امروز، واقعیت‌های بازار کار و خلأهای ناگزیر میان بازار و محیط‌های آموزشی نیازمند پژوهش‌های بیشتر و دقیق‌تر در سایر سطوح و رشته‌های علمی است تا بتوان با جمع‌آوری داده‌های متنوع بهترین الگوها را برای آموزش مهارت کار تیمی به تناسب رشته، سن و جنسیت دانش‌آموزان و دانشجویان فراهم کرد.

۶. پی‌نوشت‌ها

1. audiovisual Translation
2. subtitling
3. voice-over
4. teamwork
5. cooperative learning
6. pedagogy
7. andragogy
8. synergogy
9. social skills
10. leadership skills
11. group
12. team
13. feedback
14. pre-translation
15. adaptation
16. spotting
17. post-translation
18. focus group interviews
19. brainstorming
20. Dörnyei
21. CFA (Confirmatory factor analysis)
22. subtitle edit
23. subtitle workshop
24. ultimate cake off
25. take home chef
26. while you were out

27. GFI
28. CFI; Relative fit index
29. RMSEA; Root mean square error of approximation
30. NFI
31. subscales
32. sub-construct
33. treatment

۷. منابع

- حاجی‌زاده، خیریه‌بیگم و همکاران (۱۳۸۴)، *یادگیری از طریق همیاری*. (ترجمه و تألیف). تهران: نشر نی.
- خوش‌سلیقه، مسعود و سعید عامری (۱۳۹۶). «عاملیت مترجم و ویژگی‌های ترجمه غیرحرفه‌ای بازی‌های ویدئویی (موردپژوهی آنچارتد ۴: فرجام یک دزد)». *جستارهای زبانی*. ش ۵ (۸). صص ۱۱۸ - ۲۰۴.
- خوش‌سلیقه، مسعود و الهام فاضلی حق‌پناه (۱۳۹۵). «فرایند و ویژگی‌های زیرنویس غیرحرفه‌ای در ایران». *مطالعات زبان و ترجمه*. ش ۴۹ (۲). صص ۶۷ - ۹۵.

References:

- Brungardt, Christie J. (2009). *College Graduates' Perceptions of their Use of Teamwork Skills: Soft Skill Development in Fort Hays State University Leadership Education* (Unpublished PhD Dissertation) Kansas State University. Missouri.
- Diaz-Cintas, J. & Remael, A. (2014). *Subtitling Audiovisual Translation*. London and New York: Routledge.
- ----- (2008). *The Didactics of Audiovisual Translation*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- Dörnyei, Z. (2007). *Research Methods in Applied Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Ellis, S. S., & Whalen, S. F. (1990). *Cooperative Learning: Getting Started*. New York: Scholastic.

- Gambier, Y. & Gottlieb, H. (Eds.). (2001). *(Multi)Media Translation Concepts, Practices, and Research* (Vol. 34). Amsterdam: John Benjamins.
- Hajizadeh, K.; Ghasemkhani, S. & Mohammad Hosseini, L. (2005). *Cooperative Learning*. Tehran: Ney [In Persian].
- Jacobs, G. M.; Power, M. A. & Loh, W. I. (2016). *The Teachers Sourcebook for Cooperative Learning: Practical Techniques, Basic Principles, and Frequently Asked Questions*. New York, NY: Skyhorse Publishing.
- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (2004). *Assessing Students in Groups: Promoting Group Responsibility and Individual Accountability*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Kara Vance, S. K.-K., & Abdullah Konak, (2014), *Assessing Teamwork Skills and Knowledge*. Paper presented at the 4th IEEE Integrated STEM Education Conference, Princeton, NJ.
- Khoshsaligheh, M. & Ameri, S. (2017). "Translator's agency and features of non-professional translation of video games (A Case Study of Uncharted 4: A Thief's End)". *Language Related Research*. 8 (5).Pp: 181-204 [In Persian].
- Khoshsaligheh, M. & Fazeli Hagh Panah, Elham. (2016). "Amature subtitling process and characteristics in Iran". *Language and Translation Studies*. 45 (2). Pp: 67-95 [In Persian].
- Kline RB. (2015) *Principles and Practice of Structural Equation Modeling: Guilford Publications*.
- Lunenburg F. C. & Irby B. J. (2007). *Writing a Successful Thesis or Dissertation: Tips and Strategies for Students in the Social and Behavioral Sciences*, Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Olvera-Lobo, M. D. (2009). *Tele-working and collaborative work environments in translation training*. *Babel*, 55(2), 165-180. doi: 10.1075/babel.55.2.05olv
- Sanchez, D. (2004). "Subtitling Methods and Team-translation". In P. Orero (Ed.), *Topics in Audiovisual Translation* (pp. 9-19). Amsterdam / Philadelphia: John

Benjamins.

- Volkov, A. & Volkov, M. (2015). "Teamwork benefits in tertiary education". *Education + Training*. 57(3).Pp: 262-278. doi: 10.1108/et-02-2013-0025.
- Williams, R. B. (2007). *Cooperative Learning: A Standard for High Achievement*. Thousand Oaks, CA: Corwin.